

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 24. januarja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 11.

Redukcije in izpremembe voznega reda.

Ljubljana, 23. januarja.

Danes je pričela v Beogradu konferenca železniških ravnateljev, ki ima določiti obseg in program redukcij v potniškem prometu in v voznem redu mešanih vlakov. Rezultat današnjih posvetovanj nam še ni znan, vendar lahko ugotovimo, da, če se bo stopalo po objektivnih kriterijih, naš sedanji promet potniških vlakov in mešancev ne dopušča nikakih omejitev. Na področju ljubljanske direkcije se število vlakov od leta 1921 do danes ni pomnožilo, dočim število potnikov stalno narašča. Vsaka redukcija, ki bi bila torej diktirana od zgoraj, bi šla na škodo trgovskega, poslovnega in tujskega prometa in bi pomenila torej dvojno zgubo, za gospodarstvo eno in za železniški erar drugo. Redukcije se imajo izvesti v najkrajšem času.

Vest o redukcijah nas ni iznenadila, ker so bile napovedane že ob priliki zadnje voznoredne konference dne 17. januarja v Beogradu. Na tej konferenci je načelnik saobračajnega oddelka g. Filipašič takoj v otvoritvenem govoru izjavil, da se je naš potniški promet poštinih in mešanih vlakov razvil preko mere ter da izkazuje statistika vedno bolj neugodno razmerje tonskih kilometrov in železniških dohodkov. Vsled tega je Generalna direkcija prisiljena izvršiti znatne redukcije. Razmerje voznih kilometrov in dohodkov je bilo v zadnjih štirih proračunskih letih v potniškem prometu sledeče:

Proračunsko leto	24/25	25/26
Število voznih kilometrov	14.1	16.2
Dohodki železnice v milj. Din	28.48	25.28
Proračunsko leto	26/27	27/28
Število voznih kilometrov	17.4	14.2
Dohodki železnice v milj. Din	24.07	21.15

Število voznih kilometrov v letu 1927 je znašalo pri potniških vlakih 19.17, pri mešanih vlakih 7.7 in pri tovornih pa 19.5 milijonov. Po zamišljenem načrtu redukcij se ima zmanjšati pri potniških za 5 milijonov kilometrov, kar bo zmanjšalo stroške za 200 milijonov dinarjev, in pri mešanih pa za 6 milijonov kilometrov, kar ima zmanjšati izdatke za 180 milijonov dinarjev. Na ta način se bo torej prištedilo 380 milijonov dinarjev.

Na vprašanje, po katerih načelih se namerava pri redukciji vlakov postopati, nam železniška uprava na tej konferenci ni mogla dati nikakega pojasnila. Konferenca se je morala zato omejiti na načrt voznega reda, kakor so ga bile sestavile posamezne direkcije. V tem oziru je bila torej cela konferenca račun brez krčmarja. Vendar je karakteristična v toliko, ker je dokazala, da gospodarski krogi odločno zahtevajo modernizacijo prometa. Nas predvsem interesirajo v tem oziru ožji interesi Slovenije. Ljubljansko direkcijo je zastopal referent g. M. Petek, Zbornico za TOI pa tajnik g. Ivan Mohorič. V izjavi, katero je podal zadnjeimenovani, je ugotovil, da je bil na lokalni konferenci o voznem redu, ki se je vršila dne 6. decembra 1928 v Ljubljani, dosežen popoln sporazum glede priključkov in lege vlakov in da je železniška uprava pokazala mnogo razumevanja in naklonjenosti gospodarskim zahtevam. Otežuje pa sestavo voznega reda v Sloveniji predvsem postaja Zidani most, deloma pa tudi oziri na šolsko mladino, delavce in

uradništvo, ki biva na deželi in se vozi v mesta. Pojavlja se tudi avtomobilna konkurenca že v resni obliki in bo zato treba obrat potniškega prometa modernizirati z nabavo motornih vozil. Priporočal je nadalje večjo elastičnost glede termina za upeljavo kurznih vozov za kopaljšča in letovišča, ki so dosedaj, brez ozira na početek sezone, vezani že vnaprej na določene roke. Prosil je končno, da se uvedejo kurzni vozovi med Ljubljano in Sušakom preko Karloveca pri nočnih vlakih, kakor smo jih sčasoma že imeli. Ta predlog je dal povod daljši debati, v toku katere je inspektor Horvat, referent zagrebške direkcije za vozni red, obljubil, da bo skušal naši zahtevi za vsako ceno ugoditi.

V razpravi o tovornem prometu je tajnik Mohorič povdarjal, da se kriza glede dostavljanja vagonov, ki je vladala celo letošnje poletje in jesen, ne sme več ponoviti in da naj se pravočasno ukrene vse potrebno, da bo promet v jesenski sezoni hitrejši in

Proti zavlačevanju sodnih sporov.

Ne samo iz gospodarskih krogov in od neposredno prizadetih strank, ampak tudi od strani pravnih zastopnikov se čujejo stalne pritožbe, da se mnoge civilne pravde, ki se obravnava pri ljubljanskem deželnem sodišču, ne morejo ekspeditivno rešiti in da se rešitev zavlačuje včasih skozi več let samo radi tega, ker za zaslišanje prič zaprosena sodišča izven Slovenije ne ustrezajo točno zaposilom. Taka zavlačevanja pravd povzročajo prizadetim strankam znatne grotne škode in so mnogokrat združena s prav težkimi posledicami za obstoj posameznih tvrdk.

Pritožbe se tičejo osobito Beograda in Zagreba. Zaposila za zaslišanje prič v Beogradu se glasom naših poročil, z redkimi izjemami rešijo pred enim letom.

Ne samo zaslišanje prič, ampak tudi zaposila za navadne informacije se rešavajo šele po več mesecih in je znan celo primer, da je v neki pravdi dobilo sodišče v Ljubljani rešitev svojega zaposila, ki se je tikalo samo vprašanja, da li je neka tvrdka v konkrznu, komaj po preteku leta. Naša sodišča so primorana, da rešitev skoraj vsakega zaposila urgirajo po trikrat, štirikrat in tudi šestkrat, in vse to navadno brez vsakega uspeha.

DAVČNA PREDAVANJA V OKVIRU GREMIJA SLOVENJGRADEC.

Na svoji zadnji plenarni seji v Celju je načelstvo Zveze trgovskih gremijev sklenilo, da priredi Zveza na sedežih posameznih gremijev predavanja o novem davčnem zakonu, kolikor se posebno tičejo našega trgovstva. Ta predavanja so se deloma že vršila in pričajo, da pokazuje trgovstvo lepo umevanje za aktualna gospodarska vprašanja. Posebno številan pa je bil obisk predavanj, ki jih je priredil za svoje članstvo gremij Slovenjgradec. Izvršila so se 15. in 16. januarja 1929 in sicer dopoldne ter popoldne v Šoštanj, Slovenjgradcu, Prevaljah in Marenbergu ter se jih je udeležilo nad 200 članov. Predavanja so bila nad vse lepo organizirana, za kar gre pač predvsem zasluga agilnemu in neumornemu načelniku gremija Slovenjgradec g. Janku Klunu, ki že osmo leto z večšo in skrbno roko vodi svoj gremij, pa tudi sta-

točnejši. Posebno je opozarjal na to, da se železniška uprava lani ni oskrbela pravočasno s premogom za zimo, marveč jemlje sedaj mnogo večje količine, kljub temu nima nikakih rezerv ter nastanejo lahko vsled tega vsak moment velike kalamitete. Prihodnje leto naj se železnica pravočasno oskrbi s premogom in bo tako v izvozni sezoni nad 500 vagonov več na razpolago za prevoz blaga.

Predsedujoči je na tej konferenci obljubil, da bo v zmislu teh predlogov posredoval pri strojnem oddelku Generalne direkcije in podpiral našo zahtevo.

Ob koncu ankete je načelnik Filipašič apeliral na navzoče, naj raztolmačijo in zastopajo v gospodarski javnosti potrebo redukcij. Drage volje sledimo temu njegovemu pozivu in strinjamo se, da se nerentabilni, nefrekventirani vlaki ukinejo. Toda ukiniti potrebne in dobro posečane vlake, kakor so pri nas, bi pomenilo delati proti namenu, ki ga želimo z redukcijo doseči.

Kakor čujemo, je glede na gornje pritožbe naslovlila Zbornica TOI na ministrstvo pravosodja spomenico s prošnjo za nujno od pomoč.

V svoji spomenici povdarja zbornica, da ji ne more biti znano kakšni vzroki vodijo do teh nevzdržnih prilik, da je pa vsekakor nujno potrebno, da se odpravijo brez odloga taki nedostatki. Po njenem mnenju utegne biti vzrok v prvem redu nepoznanje slovenskega jezika, odnosno nezadostno poznanje pri nas veljavnih zakonov in predpisov civilnega procesa.

Odpomoč, koja je neogibno potrebna, si predstavlja zbornica na ta način, da bi se pri sodiščih v Beogradu in Zagrebu, koja prihajajo v poštev, namestilo slovenskega sodnika, koji bi v prvem redu obavljal posle, koji dajejo sodiščem v Sloveniji povod za opisane pritožbe. Pri tem je zbornica mnenja, da bi bilo za ta posel vzeti samo take sodnike, koji bi se dobrovoljno javili za tak posel in za to mesto. Taka mesta, tako v Beogradu kakor v Zagrebu, bi bilo potrebno na novo sistemizirati, ker kredit, predviden za sodišča v Sloveniji, ne bi mogel zbog svoje nedostatnosti vzeti takega bremena nase.

Upati je, da bo ministrstvo razloge, ki so zahtevali tako predstavko, v polni meri vpoštevalo in predlogu zbornice ugodilo.

novsko jako zavednemu članstvu, ki se z zaupanjem in ljubeznijo oklepa svojega načelnika. Predaval je o zgradarini in novi pridobitini ter o načinu fatiranja zvezni tajnik g. Podgoršek ter nudi trgovstvu vsa potrebna pojasnila. Na splošno željo je poročal tudi o ureditvi monopolov na sol in vžigalice v naši državi. Debata, ki se je razvila o teh zadevah, je pokazala, kako težko občuti naše trgovstvo neumevanje monopolske uprave za upravičene težnje slovenske trgovine in kako nujno potrebna je popolna preureditev naše monopolske zakonodaje, da bodo v polni meri zaščiteni ne samo interesi trgovstva, temveč tudi konsumentov samih.

PRODAJNA CENA ZA ŽIVINSKO SOL.

Upravni odbor uprave državnih monopolov je na svoji zadnji seji sklenil, da se ima po vsej državi prodajati sol za živino po Din 1.40 za kilogram.

MNOGO PONUDB ZA DOBAVO ŽELEZNIŠKEGA MATERIJALA.

Prometno ministrstvo je izdalo tale razglas: Na podlagi čl. 230 finančnega zakona za 1928/29 se prometno ministrstvo pooblašča, da lahko sklene dolgoročno pogodbo za nabavo materijala in železniških ter parobrodskih sredstev. Prometno ministrstvo je doslej prejelo že veliko takih ponudb. Od več strani je zaproseno, da se s končno odločitvijo počaka, ker so še druge ponudbe. Da bi se ustreglo vsem tem željam, je prometno ministrstvo odločilo, da se ponudbe sprejemajo do 25. februarja 1929. Seznam materijala, ki se bo nabavil, je v prometnem ministrstvu strankam na vpogled. Tam se dobe na razpolago tudi pogoji tehnične in finančne narave.

TRGOVINSKA POGAJANJA S ŠPANIJO.

Trgovinsko ministrstvo je pripravilo ves potrebni materijal za trgovinska pogajanja s Španijo, in je stopila vlada tozadevno že v stik s špansko vlado. Pogajanja hočejo pospešiti in hočejo izgotoviti trgovsko pogodbo do otvoritve Mednarodne razstave v Barceloni, ki se bo izvršila 15. maja tekočega leta. Ta razstava bo med najpomembnejšimi dosežanji mednarodnimi razstavami. Glej poziv za udeležbo na tej razstavi v zadnji številki »Trgovskega lista«. Prevoz vzorcev, slik, risb, grafikonov se vrši, kakor smo objavili, na državne stroške.

TOBAK V JUGOSLAVIJI.

Finančno ministrstvo je odobrilo načrt, ki ga je izdelala uprava državnih monopolov glede nasadov tobaka. Letos bodo posadili 1,162.500 milijonov tobačnih steblik. Na posamezne okraje pride sledeče število: Bitolj 321 milijonov, Bregalnica 104, Skoplje 280, Vranje 85, Niš 33, Kruševac 13 in pol, Užice 6, Podrinje 3, Mostar 145 in pol, Split in Dubrovnik 58, Tuzla in Sarajevo 17, Zeta 14, Bačka 35, Podunavje 41 in pol milijonov steblik.

PROMET V ŠIBENIKU.

V pristanišču Šibenik je znašal lanski promet 3800 vagonov raznega blaga, ki je šlo po večini v Rotterdam. Promet je bil nekoliko manjši kot leta 1927 in sicer vsled motenja pri boksitni družbi »Adria«, ki je obrat reorganizirala. Računijo, da se bo pristaniški promet v Šibeniku letos potrojil, in to vsled zelo pomnoženega povpraševanja Amerike po boksitu.

RUDNIK BOR.

V zadnjem času so krožile vesti, da namerava glavni delničar našega bakrenega rudnika Bor, Weifert, prodati del svojih delnic, in pa, da hoče neka angleška banka prevzeti večje število delnic. Vse te vesti sedaj dementirajo. Sicer se je zanimal neki angleško-ameriški konsorcij za rudnik, a do pogajanj ni prišlo. Podjetje dela po poročilu belgrajske direkcije popolnoma normalno, in je znašal lanski izvoz najbrž zopet ca 14.000 ton. Delnice so večinoma v trdnih rokah, z majhnim delom trgujejo na borzah v Parizu in v Ženevi; tečaj je nad 3000 franki, pri nominalu 100 frankov. Dividenda bo znašala najbrž tudi letos pri prioritetnih delnicah okoli 110 frankov, pri drugih ca 107 frankov. Rudnik Bor je v severovzhodni Srbiji.

Hamburg pred Antwerpom in Rotterdamom.

Pomorski promet v hamburškem pristanišču je dosegel v lanskem letu rekordno višino. Ze številke prvega polletja — dohod 10-7 milj. netoregister-ton — odhod 10-6 — so pokazale, da se je leta 1925 započeto naraščanje prometa nadaljevalo tudi lani. Številke za drugo polletje — obakrat 10-7 milj. netoregister-ton — dokazujejo nadalje, da ugodna tendenca še ni ponehala. Skupni dohod je znašal lani 21-4 milj. netoregister-ton, odhod 21-3 milj. Številke za leto 1913 so 14-13 in 14-44, za l. 1925 16-63 in 16-87, 1926 17-42 in 17-63, 1927 19-59 in 19-72.

Kljub veliki konkurenci drugih kontinentalnih pristanišč, zlasti Antwerpom in Rotterdamom, se je torej pomorski promet Hamburga izredno dobro razvijal. Nemški časopisi poročajo, da je Hamburg že pred Rotterdamom in Antwerpom, dočim je bil v zadnjih letih v tej trojici zmeraj na zadnjem mestu. Številke o Rotterdamu in Antwerpom pa še nismo brali, da bi mogli primerjati. Sedaj se veliko govori o ustanovitvi prusko-hamburške pristaniške skupnosti. Če se bo to udeležilo, je upati na nadaljni ugodni razvoj hamburškega prometa. Sklep dogovora je tembolj potreben, ker se od države subvencionirana nemška pristanišča zelo trudijo, da svoje tehniške naprave izgradijo in modernizirajo ter tako potegnejo svetovni promet nase. — Pri tem je treba ugotoviti, da je tudi večina blaga, ki gre preko Rotterdamom ali ven ali noter, nemškega izvora. — Register-tona je skoraj 3 m³, 2-83 m³.

DOBAVA, PRODAJA.

Oddaja prevoza, nakladanja in razkladanja vseh vrst monopolskega in drugega blaga se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 12. februarja t. l. pri Monopolskem skladišču soli v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

LISTEK.

R. M.:

Na samodruču v nemške dežele.

(Nadaljevanje.)

Monakovo je menda v tem oziru tudi solidno, da končajo vse predstave in zabavišča ob 12. uri ponoči. Odprti so le bari z jazz-bando. Prišli smo v finejši bar in dobili ono, po čemer smo želeli, namreč dobro vino, ki je pa bilo zelo »slano«. Ples je bil na vrhuncu in poleg najetih plesalk in plesalcev smo videli skrajno elegantne dame.

»Vendar enkrat v Monakovem lepo oblečene dame,« je rekel eden izmed družbe, morda tudi jaz.

Ko smo jih pa natančneje ogledali, smo videli, da so to bile po večini jugoslovenske dame — naše soizletnice s svojimi soprogji. Zagreb in Beograd sta jih dobavila.

Samo ples nas ni prav nič zabaval, ker smo bili vsi stare sorte, naviti na valčke in polke, dočim »modernega šibanja« ne priznavamo za ples.

Prav kmalu smo jo odkurili in zunanaj nas je čakal močan dež, prvi, ki se je pojavil na našem potovanju.

S Petrom sva ujela zaprt samodruč, ki naju je odpeljal v precej oddaljen

Državni svet.

Sestava in porazdelitev poslov državnega sveta v letu 1929.

Državni svet je za leto 1929 sestavljen in porazdeljen sledeče:

I. oddelek. Predsednik sveta predsednik oddelka g. dr. Mihajlo Poličević; člani: gg. Lazar Jankulović, dr. Radoje Jovanović, Petar Blagojević; namestniki: Mihajlo Radivojević in dr. Sava Vukanović. Delokrog: predmeti predsedništva ministrskega sveta; ministrstva zunanjih in notranjih del; vse samoupravne zadeve po zakonu o občinah, po zakonu o občinskih, srezkih in okrožnih proračunih; razzodbe upravnega sodišča v Sarajevu; zadeve ministrstva trgovine in industrije; spori glede nadležnosti.

II. oddelek. Podpredsednik sveta predsednik oddelka g. dr. Tugomir Alaupović; člani: gg. Ivan Skarja, dr. Maksim Ronjić, Janko Spasojević; namestniki: gg. Stevan Sagadin in Lazar Jankulović. Delokrog: predmeti ministrstva prosvete, narodnega zdravja in socialne politike.

III. oddelek. Predsednik oddelka član sveta g. Pera Petrović; člani: gg. Ibrahim Defterdarević, dr. Mita Mušički, Živojin Babić, Stevan Nešić; namestniki: gg. Radoje Jovanović in Janko Spasojević. Delokrog: razzodbe upravnega sodišča v Dubrovniku; disciplinski prestopki in zadeve ministrstva pravde in ver.

RUDE V JUGOSLAVIJI.

Produkcija rud v Jugoslaviji je v preteklem letu zelo padla. Ker gre pri tem razen premoga skoraj izključno le samo za eksportne produkte, namerava osnovati gozdno in rudarsko ministristvo posebno komisijo, ki se bo pečala zlasti z vprašanjem produkcije žlahtnih kovin. Zato so zahtevali, naj se podatki o lanski produkciji prej predložijo kot običajno.

RAZSTAVE IN SEJMI.

Zagrebske velesajmske prireditve. V okviru zagrebskega zbora se vrši letos od 20. do 28. aprila VI. avtomobilna razstava, IX. specialni velesajem poljedelstva (poljedelski stroji, orodje in spomladna in jesenska dela), perutnine, radija in razstava turizma; od 7. do 16. septembra se vrši XII. mednarodni splošni veliki semenj vzorcev z medicinsko-higijensko razstavo in plemenske živine, ki se vrši od 14. do 15. septembra.

hotel. To sem radi tega omenil, ker je nama računalo ob eni uri ponoči v dežju eno marko, t. j. trinajst dinarjev — v Ljubljani bi plačala najmanj 50 do 60 dinarjev. To je spet poglavje za sebe, ki se je pričelo v Ljubljani že razčiščevati.

Drugi dan nas je poiskal rojak, doma v Ptuj, ki živi že čez 20 let v Monakovem. Bil je Matkotov dober znanec, skrajno ljubezniv in uslužen gospod, ki se nam je v vsem stavil na razpolago. Naj sprejme na tem mestu pristržno zahvalo naše ožje družbe za vse njegove prijaznosti.

Dopoldne smo si ogledali razne umetniške zbirke in razstave, starih in modernih slikarjev, justično in stekleno palačo itd.

Opoldne nam je priredil Adac banket v hotelu »Vier Jahreszeiten«. V krasni veliki dvorani, okrašeni z našimi in nemškimi zastavami, se je zbralo par sto ljudi; poleg nas predstavniki vseh oblastev v Monakovem in zastopniki Adaca.

Na banketu se je veliko govorilo, pozdravljalo in ozdravljalo. Govorili so ministri, monakovski župan itd. Od nas je govoril najvišja šarža gosp. Bošnjak. Vsak je povdarjal prijateljstvo med Nemčijo in Jugoslavijo, kajti razpoloženje je danes in v naši državi

IV. oddelek. Predsednik oddelka član sveta g. Milosav Rajčević; člani: gg. dr. Rudolf Sardelić, Ilija Gjukanović, dr. Dominiko Madzzi; namestniki: gg. Živojin Arandjelović in Petar Blagojević. Delokrog: carinski in trošarinski predmeti; predmeti po zakonu o taksah; devizni in valutni predmeti; vsi monopolski prestopki, ne glede na to, katero sodišče jih je rešilo; vsi predmeti po zakonu o neposrednih davkih, bodisi, da je rešenje izdal minister ali kate-rokoli upravno sodišče; vsi drugi administrativni spori ministrstva financ.

V. oddelek. Predsednik oddelka član sveta g. dr. Aleksa Stanišić; člani: gg. Živojin Arandjelović, dr. Stevan Sagadin, Svetoslav Paunović; namestniki: gg. Ilija Dukanović in dr. Dominiko Madzzi. Delokrog: predmeti ministrstva vojske in mornarice; šum in rudnikov; vse zadeve agrarne reforme; predmeti po zakonu o poroti; razzodbe upravnih sodišč v Beogradu in Skoplju; predmeti ministrstva za izjednačenje zakonov.

VI. oddelek. Predsednik oddelka član sveta g. Dimitrije Popović; člani: gg. dr. Nikola Djurdjević, Mih. Radivojević, dr. Sava Vukanović; namestniki: gg. Ibrahim Defterdarević in dr. Mita Mušički. Delokrog: predmeti prometnega ministrstva, ministrstva gradb, pošte in brzojava, kmetijstva in vode in upravnih sodišč v Zagrebu in Celju.

EKSPORTNE PREMIJE NA OGRSKEM.

V ogrskih gospodarskih krogih se širi vest, da namerava vpeljati vlada v svrhu dviga eksporta eksportne premije. Te premije naj dajo industriji, ki dela za eksport, pobudo za forsiranje izvoza; dvignjeni izvoz naj pripomore potem do zboljšanja bilance v zunanji trgovini. Hkrati hočejo v svrhu pospeševanja eksporta na novo urediti prometni davek.

Navodila za ureditev in vodstvo občinskega gospodarstva.

Finančni minister g. dr. Švrljuga je izdal gg. velikim županom okrožnico, ki se nanaša na gospodarjenje v občinah. Ker doprinašajo naši interese največ za vzdrževanje občinskih uprav, jih bo ta okrožnica gotovo zanimala in jo zato prinašamo v celoti;

Iz podatkov, s katerimi razpolaga podrejeno mi odelenje za samoupravne finance, uvidim, da gospodarstvo v občinah ne odgovarja načelom zdrave občinske politike in da imajo uspehi dosejanega dela slabe posledice tako na vire državnih dohodkov, kakor na narodno gospodarstvo, na produkcijo in promet pridelkov in izdelkov.

Pred vsem sem opazil, da trošijo nekatere podeželske občine za osebne izdatke svojega upravnega osebja nad tretjino svojih celokupnih dohodkov. V neklih oblasteh je to razmerje še neugodnejše, kakor je to primer v vranjski oblasti s 53%, kosovski s 58%, skopljski s 53%, bregalniški s 55% itd. V nekaterih občinah prekaša odstotek osebnih izdatkov celo tri četrtine vsega občinskega proračuna.

Ta neugodna okolnost je poslabšana še s tem, da se za pisarniške potrebščine, kurjavo in razsvetljavo potroši neproduktivno 8-4% od celokupnega občinskega proračuna, kar je toliko kolikor izdajo vse podeželske občine za gradbe in popravilo občinskih poslopij ter potov. S tem so zanemarjene ne samo zgradbe in pota v občinah, temveč so zapostavljena brez zadostne pazljivosti in skrbstva tudi ostala kulturna vprašanja lokalnega značaja, kakor n. pr. narodna prosveta, sanitarne in zdravstvene potrebe, zlasti pa **podpiranje poljedelstva in živinoreje, v kar se sedaj v podeželskih občinah izdajata jedva 2% celokupnega proračuna.**

Ta izdatek za poljedelstvo in živinorejo je predvsem produktivnega značaja. Zato naj bo merilo o tem, ali se primer-no upošteva ti najbitnejši interesi našega podeželja in poljedelstva, s katerim se bavi nad 80% vsega prebivalstva v državi.

Pri iskanju dohodkov za pokritje svojih v največji meri neproduktivnih izdatkov so podeželske in mestne občine dokaj malo računale s plačilno sposobnostjo svojih občanov in z načelom socialne pravice, naj vsakdo nosi bremena po svoji gospodarski moči. Sedanje doklade in davčna bremena na račun občin so dosegla višek plačilne sposobnosti. Najjasnejši dokaz temu je dejstvo, da pobira le 26 odstotkov vseh občin samo do 300 odstotkov doklade, 48-6 odstotkov občin nalaga doklade do 1000 odstotkov, 17-8 odstotkov občin doklade do 2000 odstotkov, 4 odstotke občin pa celo doklade preko 2000 odstotkov. Med temi so občine z dokladami 3400, 5000, 7120 in celo z 10.010 odstotki.

Takse in trošarine mestnih občin predstavljajo težko breme za gospodarsko slabejše kroge konzumentov, dražijo produkcijske izdatke in preprečujejo promet dobrin. Vse to vpliva na zmanjšanje produkcije, ima škodljive posledice na narodno blagostanje in na splošne interese prebivalstva in države ter povzroča obubožanje prebivalstva na škodo splošnih ciljev države in državne finančne politike. Take pojave je treba presekati pri korenini.

Občine, ki so nižji organi državne skupnosti, ki so državi podrejene in od države ustanovljene, naj usmerijo svojo delavnost tako, da bodo zadovoljevale in urejevale krajevne potrebe lokalnega značaja na način, ki bo odgovarjal

i v Nemčiji tako, da potrebujemo drug drugega in da imamo silno zvitega in zahrbtnega nasprotnika, ki z vso silo, s protikulturnimi in protietičnimi sredstvi raznaroduje in tlači ter trpinči naše in nemške rojake.

O trpinčenju Nemcev v Južni Tirolski pišejo nemški listi mnogo več kakor naši o trpinčenju naših rojakov na Primorskem. Zato pa stoji nemški narod kot en mož za svojimi rojaki preko meje, pri nas pa nosimo ves gnev in bol takorekoč le Slovenci.

Govoril sem s par Monakovčani o tem predmetu in vsi so enodušno izjavili, da bi v slučaju vojne med nami in našimi nekulturnimi sosedi prišlo takoj par regimentov prostovoljcev iz Nemčije nam na pomoč. Zato je le odobravati smer naše politike in sploh prijateljskega razpoloženja v pogledu zblizanja z Nemčijo. Vsi taki izleti in stiki kakor n. pr. izlet naših železničarjev v Berlin, naš izlet v Monakovo, poset naših znanstvenikov ozir. gospodarskih delavcev v Nemčijo poglobijo to smer, ki nam utegne le koristiti. Da bi le mogli mnogo, mnogo profitirati od reda, dela in organizacije, ki smo jih videli v Nemčiji, koliko bolje bi bilo za našo državo! Koliko duševnih sil se v brezplodnem delu izčrpa in v naši skupščini, ko-

liko telesnih sil gre v brezdelju in lenobi v nič; edino dobro je, da nam naša zemlja proži toliko, da ji kljub temu ne moremo zapraviti, če si ravno na vse kripilje prizadevamo. Bodi dovolj teh meditacij, saj itak nič ne pomagajo!

Najraje govorim o prozaičnih stvarih, ki nam grede veliko bolje v slast. Jedli smo na tem banketu tako izbrana jedila in pili le prvovrstna renška vina in francoski šampanjec. Računali smo, da mora ta banket stati ogromne denarje in da bi mi ne bili v položaju prirediti kaj takega. Zvedeli smo pa, da ima Adac 80.000 članov in da znaša njegov proračun tri in pol milijona mark, t. j. petinštirideset in pol milijona dinarjev, torej ta banket ne pride dosti v poštev.

Popoldne sva šla s Petrom nakupovat. Blizu kolodvora stoji velikanska trgovska hiša z več nadstropji, kjer se dobi prav vse, kar človek potrebuje. Kakšne izložbe blaga so tu in kakšno vrvenje vlada v tem labirintu! Moram pa omeniti, da cene niso nižje kot pri nas, morda le pri nekaterih predmetih. Zato je bil nakup le majhen, le najpotrebnejše si je Peter nabavil.

Potem sva se spravila na irhaste hlače. V Monakovem hodi polovica

Trajen vir dohodkov

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Lešnik, Maribor, Cankarjeva 26

nudi prodaja

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

interesom občanov, kakor tudi splošnim interesom države.

Občina naj bo ustanova javnopravnega značaja, iz katere mora biti odstranjen vsak osebni interes; sinekure in osebne nagrade naj se umaknejo pozitivnemu delu po načelih racionalne štednje.

Glede na vse to pozivam vse občinske uprave v državi, da takoj pokrenejo in izvrše naslednje ukrepe:

1. Revidirajo naj vse osebne izdatke in jih zmanjšajo na racionalni obseg s tem, da odstranijo iz službe vse nepotrebne in odvišne osebe, ki so prišle na sedanje položaje brez potrebe, le s pomočjo svojih osebnih in strankarskih prijateljev. Pri tem naj se upošteva, da se obdrže v službi kot neobhodno potrebni samo oni, ki se odlikujejo s poštenjem, z izobrazbo, prizadevnostjo in zaupljivostjo in ki so obenem gospodarsko slabejši.

2. Pri določevanju izdatkov naj se posveti največja pažnja ureditvi in vzdrževanju cest, zdravja in prosvete, zlasti pa poljedelstvu in živinoreji kot najvažnejšim pogojem za gospodarski in kulturni napredek naroda.

3. Vsota doklad za leto 1929 v nobenem primeru ne sme presežati vsote in odstotka odmerjenih doklad v letu 1928. Nasprotno, vsa akcija občinske uprave mora iti za tem, da se ta vsota v letu 1929 zmanjša.

4. Odmera in iztirjanje doklad za leto 1929 naj se vrši na podlagi davčnih osnov po starih zakonih, ki so veljali v letu 1928, ker odmera po novem zakonu še ni izvršena in se tudi ne more vedeti, kakšen bo njegov efekt, ki naj služi za podlago višini odstotkov občinske doklade.

5. Izvrši naj se revizija vseh občinskih taks in trošarin in njihova višina spravi v sklad z načeli, ki onemogočajo njihov prohibicijski značaj in njihove škodljive posledice na proizvodnjo in promet dobrin, čemur je treba posvetiti največjo pozornost.

6. Blagajniška računovodstvena služba mora biti pri vseh občinah v najlepšem redu in brez zastoja. Proračun in završni računi naj se pravočasno sestavijo in pravočasno izročijo nadzornim oblastem. Kjer se pojavi zastoj, naj se v najkrajšem času odpravi.

Neizvrševanje te naredbe bom smatral za težko kršitev državnih interesov. Proti odgovornim osebam bom podvzel najstrožje zakonske ukrepe, ki so mi na razpolago.

Odelenje za samoupravne finance naj dostavi to naredbo vsem občinam in naj skrbi za njeno izvršitev.

moških v irhastih hlačah, začeniši z malimi pobiči. Ni vraga, da bi človek ne dobil pocieni irhastih hlač. Pa jih nisva dobila, ker so nama bile predrage. Tudi »štarnkukarja« za puško nisva kupila, je res salamensko drago. Kupila sva pa šaljive monakovske razglednice in jih v kavarni pisala, da se je vse kadilo. Najoriginalnejšo sva pisala Trabenti. Predstavljala je debelega monakovskega purgarja z rdečim bakrenim obrazom s polnim vrčem v roki. Zamišljeno gleda v vrč in modruje:

Sauf ich, stirb ich,
Sauf ich net, stirb ich a,
darum sauf ich.

Taki razglednici sta dobila tudi Jože, to je tisti, ki podpira Štrajzelnovo peč, in pa Pepe, ki ima Sv. Florijana za patrona in ki je konje prodal in si kupil samodrč pri Trabenti. Mirkotu, ki je Petrov gospodar, sva pisala, da sva zdrava, samo da Petra bole kurja očesa od novih lakastih čevljev. Gospe Francki sva pisala, da je Mirko dal premalo denarja s seboj, da zato ne bo dobila nič spominka, za naslov gospe Zofke nisva vedela; črne oči so pa tudi dobile razglednico.

Pošteno sva se spotila pri tem delu, zato sva šla tja, kamor Monakovčani hodijo. Dolgo se pa nisva smela mu-

PO SVETU.

Z žitaricami je v Jugoslaviji posejanih 5,292.000 ha, z industrijskimi rastlinami je obdelanih 145.000 ha, s krmili 219.000 ha, z vrtnimi rastlinami 84.000 hektarov.

Ves obdelani svet v Jugoslaviji je znašal lani 6,058.000 ha, leta 1927 pa 6 milijonov 26.000 ha. Travniki so merili lani 1,674.000 ha, pašniki pa 2,700.000 hektarov.

Poljska je dovolila Jugoslaviji poleg dosedanjih kontingentov še uvoz sledečih kontingentov: 350 ton konzerviranih rib, 2000 ton vina, 400 ton žganja, 1000 ton pekmeza in 600 ton orehov. V kolikor ni bil lani izkoriščen kontigent 4000 ton sliv, je bil prenešen na letošnje leto.

Tovarno v Tesliću so Angleži že prevzeli, 15. t. m. Nove investicije bodo porabili v prvi vrsti za organizacijo izdelovalstva umetne svile. Gre za investicijski znesek pol milijona funtov.

Drugi predor po dolžini v Evropi je 18.600 m dolgi predor skoz Apenine med Bologno in Firenzo, ki so ga otvorili pred par dnevi.

Poljski kovinski sindikat zahteva v varstvo eksporta posebne izvozne premije, ali pa naj se ustvari za domačo prodajo posebne ugodnosti.

Budimpeška Ogrska Komercialna banka izkazuje za preteklo leto 5,800.000 pengő čistega dobička in bo izplačala 7-odstotno dividendo.

Turški parlament je ratificiral Kelloggov pakt.

Gospodarska pogajanja Male antante se bodo vršila v kratkem v Bukarešti. Gre v prvi vrsti za to, v koliko je možno gospodarsko sodelovanje udeleženih treh držav (Češkoslovaške, Jugoslavije, Rumunije).

Mednarodno zvezo potujočih trgovcev in trgovskih zastopnikov bodo ustanovili. Soglasno so to sklenili na konferenci v Lausanne zbrani trgovci in trgovski zastopniki iz Švice, Nemčije, Francije, Avstrije, Ogrske in Italije; navzoči so bili člani Mednarodnega delovnega urada.

Hranilne vloge v Avstriji so znašale pri najvažnejših denarnih zavodih na koncu lanskega leta 1 milijardo in 381 milijonov šilingov.

Vojvodinski trg konoplje javlja, da se je položaj v zadnjem času zelo utrdil, da je povpraševanje živahno in da so se mogle doseči boljše cene.

Tovarno mila nameravajo ustanoviti v Novem Sadu.

Veliko ogrskih mlinov sedaj likvidirajo. Med njimi je tudi nekdanji tako močno in ugledno podjetje Viktorija.

dit, ker je bilo že čas, da greva na »Bierabend«, ki nam ga je priredil južnobavarski avtoklub in na katero sva se najbolj veselili.

Ne zaman! Spet velikanska dvorana. Nas veliko preko sto. Monakovčanov pa dosti več, da smo se kar pomešali med seboj. Zopet naše zastave, godba in pa oder. Nastopali so umetniki, ki so nam toliko povedali o dobrotah bavarskega piva, o posledicah, če se ga preveč pije, da je bil cel večer v resnici izpolnjen samo s pivom in humorističnimi predavanji o njem. Imeli smo na razpolago tudi okusne znane bele klobasice z gorčico, ki se tako dobro priležejo pivu. Sploh je ta večer potekel tako zabavno, da se kar ločiti nismo mogli od gostoljubnih Monakovčanov.

(Dalje prihodnjic.)

Iz naših organizacij.

Trgovine na Svečnicu. Gremij trgovcev v Celju naznanja prebivalcem mesta Celje ter njegove bližnje in daljše okolice, da bodo trgovine na Svečnico — v soboto, dne 2. februarja 1929 — v mestu Celje v zmislu naredbe gospoda velikega župana mariborske oblasti z dne 31. julija 1928, O. br. 2060/1 odprte.

Naš zračni promet bo dobil novo črto Maribor—Skoplje in od nje zveze do mednarodnih prometnih črt. Brodovje za promet med Zagrebom in Belgradom bo pomnoženo na šest enot. Ob ugodnih vremenskih razmerah bodo pričeli prometovati že 17. februarja.

Delnice tovarne vagonov v Brodu bodo notirale najbrž na borzi v Parizu.

Drugo bombaževo borzo v Newyorku so ustanovili te dni, z imenom National Cotton Exchange. Predvidenih je zaenkrat 500 borznih sedežev, cena sedeža znaša 1000 dolarjev. Poslovati bo začela borza 15. februarja.

V velikih nemških mestih je stanovalo leta 1871 samo 5 odstotkov nemškega prebivalstva, danes stanuje v velemestih že četrtina prebivalstva.

Varnostne odredbe za zaščito vlagateljev in delničarjev proučujejo v francoskem finančnem ministrstvu.

Carino za šipe vseh velikosti so Amerikanci zvišali. Čehi so vznemirjeni.

Ameriški petrolejski koncerni bodo zborovali 11. februarja v St. Louisu. Predmet posvetovanj je v prvi vrsti izgotovitev stabilizacijskega programa za petrolejsko industrijo, torej podraženje.

Ljubljanska borza.

Tečaj 23. januarja 1929.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-845
Berlin 1 M	13-525	13-555
Bruselj 1 belga	—	7-9177
Budimpešta 1 pengő	—	9-9369
Curih 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šilling	7-9904	8-0204
London 1 funt	275-96	276-76
Newyork 1 dolar	—	56-87
Pariz 100 fr.	—	222-68
Praga 100 kron	168-20	169-—
Trst 100 lir	297-—	299-—

Vrednote: Srečke: Loterijska državna renta za vojno škodo denar 448, blago 448, zaključki 448 Din.

Vrednote: Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d., Celje denar 158 dinarjev; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana denar 125 Din; Prva hrvatska štedionica, Zagreb denar 920 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana denar 175 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Združene papirnice Vevče, Gorice in Medvode d. d., Ljubljana denar 120 Din; »Stavna družba« d. d., Ljubljana denar 56 Din; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka denar 105 Din; Kranjska industrijska družba, Ljubljana denar 280 Din; Tvorница za dušik d. d., Ruše denar 260, blago 280 Din.

Les: Smreka — jelka: hlodi I., II., monte 250—300; brzovjani drogovi 240—260; bordonski merkantilni 300—320; trami merkantilni 250—300; škorete, konične od 16 cm naprej 560—600; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 630—680; škorete, podmerne, do 15 cm 490—540; deske - plohi, kon., od 16 cm naprej 500—550; plohi, par., od 16 cm naprej 550—600 Din. Bukev: deske - plohi, naravn, neobrobjeni 490—520; plohi, naravn, oštrobjeni 750—1000; plohi, parjeni, oštrobrobjeni 600—900; plohi, parjeni, oštrobrobjeni 1000—1250; testoni 500—530, tavolette 1100—1200 Din. Hrast: hlodi I., II. 500 do 700; bordonski 1200—1400; deske - plohi, neobrobjeni boules 1300—1500; plohi, neobrobjeni merkantilni 1000—1100; plohi, oštrobrobjeni (podnice) 1200—1800; frizi 950 do 1150 Din. Drva: bukova 19—21; hrastova 17 do 19 Din. Železniški pragovi: 2-60 m, 14x24, hrastovi 50—55 Din. Ogilje: bukovo za 100 kg 85—90 Din.

Žito: Pšenica: bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 287-50—290; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v februarju, plačilo v 30 dneh 292-50—295 Din; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v marcu, plačilo v 30 dneh 297-50—300; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh 302-50—305; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh, 307-50—310 Din. — Koruza: ameriška plata koruza: promptna dobava, slov. postaja 345 Din; bačka: času primerno suba, promptna dobava, slov. postaja 295—297-50. — Ječmen: baranjski: pivovarski, 68/69 kg 345—347-50 Din; bački, ozimni, 67/68 kg 330—332-50. — Soršica: 50% rži, 50% pšenice, postaja Domžale, plačilo v 30 dneh 277-50—280 Din. — Moka: pšenična Og: nova, fco Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga 420—425 Din.

Tendenco: les: neizpremenjena; deželni pridelki žvrsta.

Zaključki: les: 2 vagona; deželni pridelki: 2 vagona; drugo: — vagonov.

SVETOVNI ŽITNI TRG.

Cene pšenice so na svetovnih žitnih trgih kazale v drugem januarjevem tednu rastočo tendenco. Pravijo, da je bil argentinski pridelek prenatrsko in previsoko ocenjen. Seznam svetovnih žitnih transportov v nakupujoče dežele kaže za zadnjih pet mesecev skoraj 12-odstotni plus. V Severni Ameriki je cena pšenice v par dneh poskočila za tri odstotke. Kanadski pool je v enem samem dnevu (14. t. m.) dvignil cene za 20 zlatih centov, v štirih dneh za 40 zlatih centov. Zato ni čudno, da se je porodilo v evropskih deželah previška novo upanje. Tako na primer so cene pšenice na Ogrskem hitro poskočile. O prodaji ogrske pšenice v Turčijo smo že poročali. Koruza, ki se za dosedanjo baisse na trgu pšenice ni nič menila, je dvigu cen pšenice takoj sledila.

Premog, drva, koks, kovaški premog in ogilje »ILIRIJA«
Vilharjeva cesta (za Glavnim kol.), Kralja Petra trg 8, Miklošičeva c. 4
Telefon št. 2820.

RAZNO.

Poljski izvozniki! Pod naslovom »Exportateurs Polonaise« je izdal ing. A. Sroka obširno knjigo, ki more najboljše služiti vsakemu, ki hoče stopiti v trgovinske odnose s Poljsko. Knjiga se naroča pri avtorju in založniku: Inž. Anton Sroka, Warszawa (Poljska), Mokotowska ul. 49, in stane 10 zlotov.

Seznam izgub v Lancashire. Opetovano smo pisali, da se bombaževi industriji v Lancashire na Angleškem slabo godi in kako ji hočejo centralizirati in racionalizirati. Sedaj beremo poročilo iz Manchesterja: Finančni zaključek bombaževih industrije v Lancashire za leto 1928 je bil skrajno neugoden. Likvidiralo je 74 bombaževih družb (13 predilnic, 24 tkalnic, 27 grosistov, eksporterjev itd.), z upniki in-dajalci posojil je akordiralo 34 družb (33 predilnic in 1 tkalnica). Glavnica teh družb je dosegla nad 7 milijonov 500.000 funtov. Pod trgovsko nadzorstvo je prišlo 26 družb, njih glavica je znašala 7,750.000 funtov. V konkurzu je prišlo 25 tvrdk (1 predilnica, 2 tkalnici in 22 trgovskih tvrdk). Njih pasiva so znašale nad pol milijonov funtov.

Razporoke v Chicagu tekom leta 1928. Čikaška sodišča so leta 1928 dovolila 9621 razporok ali 401 več kot leto poprej. Izmed tožiteljev za razporoko je bilo 7312 žensk, ostali so bili moški, ki so se obrnili na sodnijo, da jih osvobodijo neljube »boljšee« polovice. Največ razporok je bilo izdanih vsled surovega ravnanja moža z ženo; na drugem mestu dezertacija enega ali drugega zakonca; tudi tukaj so bili krivci večinoma moški; 11 odstotkov razporok je bilo radi pijančevanja enega ali drugega zakonca in v tem so moški v veliki večini; samo 5 odstotkov razporok je bilo izdanih vsled nezvestobe enega ali drugega zakonca. 8177 razporočenih parov je bilo brez otrok, ostali razporočeni pa imajo 5664 otrok.

Kuhlmann. Osnovne delnice velikega francoskega kemičnega podjetja Kuhlmann so vpeljali 14. t. m. na amsterdamski borzi. Družba razpolaga z delniško glavnico 250 mil. frankov. Od dogovorov z nemško I. G. Farben pričakuje upravni svet velikih produkcijskih prihrankov in ureditve prodajnih cen. Zaključki leta 1928 so boljši kot zaključki leta 1927, promet je narasel za 20 do 25 odstotkov.

Bombaž. Letos računijo z bombaževim pridelkom 14 in pol milijona bal; skupaj z lanskim prenosom je na razpolago 20 milijonov bal. Ker znaša svetovna poraba na leto 15 milijonov bal, so torej sedanje zaloge popolnoma zadostne. Najbolj se obilne zaloge poznajo v angleški in nemški bombaževi industriji, ki morata obrate zelo krčiti. Pisali smo o odpomočkih, ki jih uporabljajo.

Borza dela v Mariboru. Od 13. do 19. t. m. je dela iskalo 166 oseb, to je 107 moških in 59 žensk, službenih mest je bilo samo 69 prostih, delo je dobilo 31 moških in 30 žensk, to je 61 oseb, odpotovalo jih je 8, odpadlo pa 49; koncem tedna je ostalo v evidenci še 682 oseb. Od 1. do 19. januarja pa je dela iskalo 1069 oseb, službenih mest je bilo 216 praznih, delo je dobilo 178 oseb, 50 jih je odpotovalo, 159 pa odpadlo.

Pri Borzi Dela v Mariboru dobijo delo: 6 hlapcev, 4 viničarji, 3 majerji, 2 zidarja, 1 tesar, 3 čevljarji, 1 brivec, 1 cirkularist, 1 žagar, več vajencev (čevljarške, kolarske, pekavske, mehaničarske in slikarske obrti), kakor tudi 6 kmečkih dekel, 1 kmečka gospodinja, 11 kuharic, 7 služkinj, 1 kuharica k financarjem, 1 kuharica za v grajščino, 1 kuharica za uradniško menzo, 1 šteparica gornjih delov čevljev, 8 šivilj perila, 1 šivilja za obleko, 1 plačilna natakarica, 1 podnatakarica, 1 perfektna servirka, 2 tovarniški delavki, 2 hotelski sobarici, 1 vzgojiteljica, 1 sobarica k otroku, 1 varuška, 6 učenk za šivanje perila, 1 šiviljska vajenka.

Avtomobilov v Zedinjenih državah je toliko kakor šoloobveznih otrok. Leta 1895 so bili v Zedinjenih državah štirji registrirani avtomobili, leta 1928 pa jih je bilo okrog 20.000.000; leta 1913 je bilo 9.500.000 otrok šolske starosti, prošlo leto pa jih je bilo okrog 20.000.000, torej toliko kakor avtomobilov. Učni stroški so l. 1913 znašali na vsakega otroka šolske starosti 40 dolarjev, v prošlem letu pa 102 dolarja. »Draginja« je torej vidna tudi v šolstvu. Te številke je objavil U. S. bureau of census.

Is Rusije. Za zgradbo novih železniških prog je v proračunu za gospodarsko leto 1928/29 vstavljenih 122 milijonov rubljev napram 70 milijonom v lanskem letu. Skupna dolžina novih železniških prog v letu 1928/29 bo znašala 5392 km; lani so zgradili 4250 km novih prog. Dolžina železniških prog v Jugoslaviji znaša okoli 10.000 km. Med novimi progami je zlasti važna zvezna proga med Siribijo in Turkestanom; prvi del te proge bodo otvorili te dni. V Turkestan vodita dve progji, transkaspjska in orenburška. Tam prideta skupaj. Sedaj sta dobili zvezo s sibirsko železnico; to je izredno važno v vsakem oziru. Nova proga gre vzporedno s kitajskorusko mejo. — Vlada sovjetov je sklenila, da se pomladanski posejani svet poveča za 7 odstotkov.

Avtomobilni davek v Rumuniji. V zvezi z novim zvišanjem prometnega davka v Rumuniji je tudi novi davek na avtomobile. Kot podlaga pri odmeri davka služi teža posameznih avtomobilov; za voz do teže 1000 kg se plača na leto 300 lejev, od 1000 do 1200 kg 5000 lejev, od 1200 do 1500 kg 7000 lejev in za avtomobile nad 1500 kg 10.000 lejev. Vrsta uporabe avtomobila ne igra vloge.

Rumunski državni proračun. Parlamentu predloženi proračun Rumunije, ki je bil prvotno fiksiran z 38.300 milijoni lejev, je bil znižan na 37.700 milijonov lejev. Dohodki iz direktnih davkov so proračunjeni na 7862 milj. lejev, dohodki iz posrednih davkov pa na 12.392 milijonov. Državni monopoli bodo dali po proračunu 8255 milijonov. Za vse te postavke je bila prvotno določena višja izmera.

DAVČNA UPRAVA ZA MESTO V LJUBLJANI.

Razglas.

Za odmero davka na poslovni promet za leto 1929, morajo po čl. 10 zakona o davku na poslovni promet, odnosno pravilnika za izvrševanje tega zakona (»Ur. list« z dne 4. marca 1922, št. 46/20 in 47/20) vsi oni davčni zavezanci, katerih promet v letu 1928 ni presežal zakonito določene meje 360.000 Din in ni bil manjši od 15.000 dinarjev, potem vse svobodne profesije, našteje v točki 1, čl. 3 pravilnika, ne glede na velikost opravljenega prometa, vložiti pri oni davčni upravi, v okolišju, katere se vrši obrat, najkasneje do dne 28. februarja 1929, za vsako podjetje in za vsako vrsto posla predpisano prijavo, ne da bi čakali na poseben poziv davčne uprave. Vse prijave je treba podati v dinarski veljavi.

Zgoraj navedeni davčni zavezanci napovedujejo promet minulega leta 1928; ako pa so poslovali v minulem letu le nekaj časa, morajo napovedati letni promet sorazmerno s prometom v času, ko so ga opravljali.

Obrate, otvorjene med davčnim letom, je prijaviti v štirih tednih pri pristojni davčni upravi ter napovedati promet, ki se bo po vsej priliki dosegel v obratu od početka obratovanja do konca davčnega leta.

Vsa podjetja, zavezana javnemu polaganju računov, družbe z omejeno zavezo in vsi oni obrati in ona

podjetja, katerih promet je presežal v minulem letu 360.000 Din, morajo voditi knjigo opravljenega prometa in predložiti najpozneje v 30 dneh po preteku vsakega četrtertletja prijavo ter hkrati plačati odpadajoči 1% davek na poslovni promet pri blagajni one davčne uprave, v čigar okolišju je njih obrat. Najkasneje do 31. januarja 1929 pa morajo predložiti splošno prijavo o celokupnem opravljenem prometu v letu 1928 radi ocene in definitivne obdačbe za l. 1928.

Vsi oni, ki opravljajo promet stvari in storitev na drobno tako, da v minulem letu ni presežal zneska 15.000 dinarjev, ne predlagajo za davčno leto 1929 posebne prijave, ker se jim odmerja davek na poslovni promet na osnovi prijave za pridobnino, odnosno na osnovi prometa, ugotovljenega ob prireditvi pridobnine, t. j. davka od dohodka podjetij, obratov in samostojnih poklicev.

Vse pravne in fizične osebe, ki ne plačujejo pridobnine, kakor tudi osebe, ki izvrše slučajen promet stvari po zadnjem odstavku člena 4 zakona, morajo v 14 dneh od dne opravljenega prometa vložiti prijavo pri oni davčni upravi, ki je glede na kraj opravljenega prometa teritorialno pristojna, ter morajo hkrati plačati na ta promet

odpadajoči 1% davek pri blagajni davčne uprave.

V zgoraj navedenih primerih je sestavili prijavo po obrazcih, ki so se objavili z razglasom bivše delegacije ministrstva financ z dne 22. maja 1922, št. A I 6/3 ex 1922 (»Uradni list« 59 z dne 3. junija 1922).

Davčni zavezanci, ki prijavo sploh ne bi vložili, ali jih ne bi vložili v določenem roku, odnosno bi napovedali manjši nego dejansko opravljen promet, se kaznujejo po določenih členov 12 in 13 zakona o davku na poslovni promet ter izgube po členu 10 navedenega zakona tudi pravico pritožbe zoper odmero davka.

Davčna uprava za mesto v Ljubljani, dne 16. januarja 1929.

Vršilec dolžnosti šefa davčne uprave za mesto v Ljubljani:

Mosetič I. r.

TRŽNA POROČILA.

MARIBORSKI TRG, DNE 19. JANUARJA 1929.

V splošnem je bil trg slabo založen, kajti razven 100 slaninarjev, je prišlo malo prodajalcev na trg. Bilo je samo en voz krompirja, zelenjave malo, perutnine samo 50 komadov. Sadja ravno tako malo, lesene robe le nekaj komadov, lončene robe pa sploh nič.

Cene svinjini so bile kakor po navadi, predpoldnem 17-50—28 Din, popoldne pa 16—22 Din za kg. Perutnina se je prodajala po visokih cenah, ker jo je bilo malo.

Krompir, zelenjava in druga živila so se prodajala po neznatno višjih cenah kakor pretečeni teden; tudi pri sadju je bilo opaziti zvišanje cen, pač pa se je žito prodajalo po nižjih cenah, ker ni bilo kupcev. Nekatere kmetice so celo morale vse blago, ki so ga prinesle na trg, zopet nazaj nesti. Tej slabi kupčiji je le pripisati izreden mraz, ki je vladal zadnje dni, vsled katerega se je bilo bati, da blago med potjo zmrzne in da se vsled tega sploh prodati ne more.

Lesena roba se je prodajala po 1 do 60 Din komad, lončene pa sploh ni bilo na trgu.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, dne 16. t. m. so kmetje pripeljali 12 voz sena, 6 voz slame, v soboto 19. t. m. pa 11 voz sena in 2 voza slame na trg. — Cene so bile senu 140—175, slami pa 60—75 Din za 100 kg.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
prporoča
špecerijsko blago
raznourstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznourstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.
Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

ZAHVALA.

Za premmoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega ljubljenskega soproga, očeta, starega očeta, pradedca, tasta, svaka in strica, preblagorodnega gospoda

Janeza Nep. Röger-ja

meščana ljubljanskega, trgovca, posestnika itd. itd.

in za poklonjeno krasno cvetje in vence, se tem potom vsem prav prisrčno zahvaljujemo.

Posebej nas veže dolžnost, zahvaliti se škofiškemu ordinarijatu, o.č. duhovščini Sv. Petra in stolne župnije, o.č. očetom jezultom, osobito čast. priorju Kopatiru za tolažilne obiske med boleznijo in za podelitev zadnje popotnice, gg. članom centralnega sveta »Vincencijeve družbe«, stolni in sosednim konferencijam »Vincencijeve družbe«, požrtvovalnim sestram usmiljenkam, vodstvu Marijanišča, dalje gospodu županu ljubljanskemu dr. Pucu, zastopnikom mestne občine in mestnega magistrata, zastopnikom raznih oblasti in korporacij, uradništvu zavarovalne družbe »Sava« in Kranjske hranilnice, osobju tvrde I. C. Mayr in Kunc & Co, ter končno vsem cenjenim prijateljem in znancem, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

Vsem naša ponovna in topla zahvala!

V Ljubljani, dne 22. januarja 1929.

Gleboko žaluječi rodbini

Röger - Mejač.

Nabava drv.

Pri štabu Komande 8. žandarmerijskog puka se bo vršila dne 14. februarja t. l. ob 11. uri druga ustmena licitacija za 120 prostornih metrov bukovih drv za kurjavo, potrebnih v Ljubljani.

Pogoje se more vpogledati vsak dan ob uradnih urah pri navedeni komandi.

Kavcija znaša 5% od celokupne vrednosti nabave (tuji državljani 10%).

E. Br. 678.

Iz pisarne Komande 8. žandarmerijskega puka v Ljubljani, dne 21. januarja 1929.

H. SUTTNER **Ure, zlatnine in srebrnine**
- LJUBLJANA - **Lastna protokolirana tovarna v Švici**

Vinska veletrgovina išče POTNIKA Pismeno ponudbe pod št. VII na upravo Trgovske lista v Ljubljani.

Račune, memorandum, cenike, naročilnice v blokkih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercijelne fiskovine dobavljajo hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

TELEFON 2552 -- Za večja naročila zahtevajte proračune!